

© Matei Vişniec

Toate drepturile de montare, adaptare radiofonică, pentru televiziune sau pentru cinema etc., traducere sau adaptare în alte genuri literare ale acestor piese sunt rezervate. Nici o autorizație nu va fi acordată fără acordul prealabil al autorului sau al agenților care îl reprezintă.

E-mail: visniec@yahoo.fr

© 2014 by Editura POLIROM

Această carte este protejată prin copyright. Reproducerea integrală sau parțială, multiplicarea prin orice mijloace și sub orice formă, cum ar fi xeroxarea, scanarea, transpunerea în format electronic sau audio, punerea la dispoziția publică, inclusiv prin internet sau prin rețele de calculatoare, stocarea permanentă sau temporară pe dispozitive sau sisteme cu posibilitatea recuperării informațiilor, cu scop comercial sau gratuit, precum și alte fapte similare săvârșite fără permisiunea scrisă a deținătorului copyrightului reprezintă o încălcare a legislației cu privire la protecția proprietății intelectuale și se pedepsesc penal și/sau civil în conformitate cu legile în vigoare.

Pe copertă: ilustrație de Andra Bădulescu
Foto autor: Andra Bădulescu

www.cartearomaneasca.ro

Editura CARTEA ROMÂNEASCĂ
București, Calea Victoriei nr. 133, sector 1

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României:

VIȘNIEC, MATEI

Omul din care a fost extras răul / Matei Vişniec. – București: Cartea Românească, 2014

ISBN print: 978-973-23-3075-3
ISBN ePub: 978-973-46-4946-4
ISBN PDF: 978-973-46-4947-1

821.135.1-2

Printed in ROMANIA

Matei VIȘNIEC

Omul din care a fost extras răul

CARTEA ROMÂNEASCĂ
2014

Omul din care a fost extras răul
De ce Hecuba
Cabaretul Dada
(piesă în vrac și în lucru permanent)

Omul din care a fost extras răul

NOTĂ: Această piesă se dorește o fabulă filozofică și o ficțiune jurnalistică. Absolut nici o persoană reală nu este vizată de situațiile imaginate, cu excepția umanității însăși.

PERSONAJELE:

ERIC NOWICKI – jurnalist vedetă

VANESSA – animatoare TV

DOMNUL ȘOBOLAN

Familia-model:

(TATAL – Baldur, MAMA – Erika, FIUL – Arno, FIICA

– Hannah, BUNICA – Dita,

BEBELUȘUL – Laura, CANIȘUL – Pacinto)

DOMNUL KUNTZ

TONY – jurnalist

WANDA – jurnalistă

DOMNUL PREȘEDINTE

PURTĂTOAREA DE CUVÎNT

MAJORDOMII

ANCHETATORII

BĂTRÎNUL CĂRUIA ÎI TREMURĂ MÎNA

BIBLIOTECARA

ȘOBOLANII

SOPRANELE SIAMEZE (una albă, una neagră, lipite spate
în spate)Alte personaje fulgurante: jurnaliști, studenți, locatari,
experți, public etc.*La intrarea în sala de spectacol publicul va descoperi pe scenă un
„decor” format din mai multe ecrane extraplate, să zicem 16.**Intrarea spectatorilor în teatru ar putea fi filmată din 16
unghiuri diferite și s-ar putea deci derula „în direct” pe ecrane
în timp ce spectatorii se instalează.*

Jurnalismul fără ipocrizie. Lecția 1

*Timp de câteva minute pe ecrane apare filmat în direct
parcursul lui ERIC din culise pînă pe scenă. Îl vedem pe
ERIC în timp ce este machiat, periat, pregătit în cabina
sa pentru intrarea în scenă. O asistentă îi masează capul.**Parcurs al mai multor coridoare. Cineva îi dă lui ERIC
un microfon aurit, regizorul îl bate pe umăr, colegi din
culise îi urează succes.**Ambianță muzicală de show sportiv sugerînd intrarea
unui campion în arenă. ERIC își face apariția urmă-
rit de un spot luminos.**Aplauze pe ecran (sau, de ce nu, și din sala de spectacol
unde pot fi plasați unii dintre fanii săi).**Pe tot parcursul acestei scene ERIC va dialoga cu un
grup de fani care îl adulează, suntem deja în plin show
deși nu este clar dacă ERIC se află pe un platou de
televiziune sau într-un amfiteatru.*ERIC: Bine ați venit la cursul de jurnalism al lui Eric
Nowicki!

ERIC: Singurul loc de pe planetă unde se predă jurnalismul fără ipocrizie! Școala de jurnalism Eric Nowicki!

Studentii strigă „Eric! Eric!”.

ERIC: Și pentru că este un curs de jurnalism fără ipocrizie, nu voi fi ipocrit!

STUDENTII: Nu! Nu! Nu!

ERIC: Vă voi spune totul...

STUDENTII: Da! Da! Da!

ERIC: Veți afla adevărul despre această meserie!

STUDENTII: Adevărul! Adevărul! Adevărul!

ERIC scoate din buzunarul de la piept o telecomandă aurită și o acționează spre cele 16 ecrane. Pe fiecare ecran apar imaginile unui jurnal transmis de un canal internațional (BBC WORLD NEWS, CNN, FOX NEWS, AL JAZEERA, LCI, EURONEWS, SKY NEWS, FRANCE 24, RAI etc.)

ERIC: N-am să vă ascund nimic!

STUDENTII: Nimic! Nimic! Nimic!

ERIC începe să execute un număr de strip-tease. Vacarmul crește.

ERIC: Veți afla adevărul gol!

STUDENTII: Adevărul gol! Adevărul gol! Adevărul gol!

ERIC își aruncă pălăria, își scoate cravata, apoi vesta, apoi, cu gesturi lascive, își descheie nasturii de la cămașă.

Omul din care a fost extras răul

Brusc o deschide și pe pieptul său apar tatuate cuvintele BORN TO WATCH TV!

ERIC: Iată adevărul gol!

STUDENTII: Uhhh...

Agitație, unele studente vor să-l atingă pe ERIC. Acesta se întoarce cu spatele și își scoate cămașa de tot. Pe spatele său sunt tatuate cuvintele BORN TO HAVE FUN!

STUDENTII: Ohhh....

ERIC: Ce este jurnalismul deci?

STUDENTII: *A TV fucking bloody fun!*

ERIC: Yeees!

STUDENTII: Yeees!

ERIC: *You got it?*

STUDENTII: *We got it!*

ERIC: Jurnalismul este o formă de show planetară!

STUDENTII: *Yaaaaah!*

ERIC: Adrenalină pură! Excitație! Senzație! Spectacol!

STUDENTII: *Yes! Yes! Yes!*

ERIC: Ce este jurnalul de seară?

STUDENTII: Adrenalină, excitație, senzație, spectacol!

ERIC: O felie din mizeria lumii! Un eșantion de oroare!

Un zbor planat asupra eșecului umanității! În proporție de 90 la sută, orice jurnal de actualități este o listă de murdării umane, de scabroșenii morale, de violență și de lașitate, de cinism și de diaree existențială, de putreziciune și de abandon, de muci etici și de dezastru civic.

Studentii rămân tăcuți.

ERIC: Iată ce este un jurnal televizat, iată ce este un jurnal de actualități, iată ce este un buletin de știri... Un imn dedicat morții, violenței, banilor, sexului și hoției! Iată ce este informația în lumea noastră... O punere în pagină a morții, a violenței, a banilor, a sexului și a corupției! Vreți să fiți buni jurnaliști? Atunci iată materia voastră... Moarte, război, criză, foamete, catastrofe, delincvență, șantaj, prostituție, trafic, tortură, furt... O informație interesantă este o informație negativă! Repetați, *you bastards!*

STUDENTȚII: O informație interesantă este o informație negativă.

ERIC: O informație care nu produce adrenalină este inutilă.

STUDENTȚII: O informație care nu produce adrenalină este inutilă.

ERIC: Un tren care ajunge la timp nu este o informație.

STUDENTȚII: Nuuu.

ERIC: Atunci ce este o informație?

STUDENTȚII: Un tren care întârzie...

ERIC: Bravo, bandă de idioți!

STUDENTȚII: Un tren care deraiază...

ERIC: Îmi dați voie să vă alint spunându-vă că sunteți o bandă de idioți?

STUDENTȚII: Eric! Eric! Eric!

ERIC își smulge tatuajul de pe piept ca și cum și-ar da jos pielea de pe el.

Sub textul BORN TO WATCH TV apare un altul: FUCK THE PUBLIC.

ERIC: De ce are nevoie omul modern de informație?

Omul din care a fost extras răul

STUDENTȚII: Ca să se excite...

ERIC: Cu ce trebuie început un buletin de știri?

STUDENTȚII: Cu sînge!

ERIC: Sînge, iată ce mănîncă omul modern la micul dejun.

Imediat ce se trezește omul modern are nevoie de sînge. Și atunci se rade în sala de baie ascultînd știrile... Și își bea cafeaua privind la televizor prima emisiune de politică a dimineții. Iar dacă știrile n-au fost destul de *tari*, dacă ziua nu începe cu un număr suficient de mare de morți, dacă nimic senzational nu se întîmplă pe planetă, omul nostru este frustrat...

ERIC oprește sonorul tuturor televizoarelor (sau, și mai bine, imaginile se blochează).

ERIC: Și atunci care este misiunea noastră? Dacă omul modern vrea sînge la micul dejun?

STUDENTȚII: Să-i dăm sînge.

ERIC: *Gooooo*... Bine, nemernicilor... Acum vom trece la un exercițiu practic. Exercițiul numărul unu. Ascultați această înregistrare din 1952... Era o vreme cînd un jurnal de actualități începea așa...

Chipul unui prezentator din anii '50 apare pe ecranul gigantic format din toate cele 16 ecrane. Prezentatorul citește o știre: „Belfast, Irlanda de Nord. Un atentat comis într-un cartier protestant s-a soldat cu trei morți și patru răniți”.

ERIC: Ascultați încă o dată...

Reluare: „Belfast, Irlanda de Nord. Un atentat comis într-un cartier protestant s-a soldat cu trei morți și patru răniți”.

ERIC: Observați ce bătrânicos își vindea știrea jurnalistul de acum 70 de ani? Întîi localiza geografic evenimentul, apoi îl definea și abia la urmă evalua consecințele. Ne putem, însă, noi, permite această pierdere de timp astăzi, cînd am intrat în era *show*-ului total, a informației-spectacol, a actualității ca divertisment?

STUDENTÏII: Nuuuu...

ERIC: Deci, cum trebuie transmisă astăzi această știre pentru a provoca adrenalină?

STUDENTÏII (cu mîna sus, ca la școală): Eu! Eu! Eu!

ERIC se apropie cu microfonul de un student.

STUDENTUL 1: Trei morți și patru răniți, este bilanțul unui atentat comis astăzi într-un cartier protestant de la Belfast, din Irlanda de Nord.

ERIC: *Very good.*

ERIC se apropie cu microfonul de un alt student.

STUDENTUL 2: Trei morți și patru răniți, dintre care unul în stare gravă, iată bilanțul unui atentat care a produs panică într-un cartier protestant de la Belfast, din Irlanda de Nord.

ERIC: *Very, very good.*

ERIC îl invită pe un al treilea student la microfon.

Omul din care a fost extras răul

STUDENTUL 3: Trei morți sfîrtecați de explozia unei bombe și patru răniți dintre care unul cu membrele inferioare amputate, iată bilanțul încă provizoriu al unui atentat care a provocat panică și oroare într-un cartier protestant din Belfast, din Irlanda de Nord.

ERIC: Bravo! Ați înțeles esențialul. O știre care nu este vîndută la potențialul ei maxim de sugestie rămîne o știre ratată. Ceea ce trebuie să învățați voi este în primul rînd să transmiteți știrea într-un ambalaj teatral, senzational, care să provoace un frison imediat la primire. Măcelarii au lucrat deja pentru voi, acum misiunea voastră este să duceți la destinatar bucățile de carne încă sîngerînde... pe un platou care să-l stupefiez pe consumatorul de știri... Pentru că acest consumator plătește, iar atunci el are dreptul la știri furnizate cu abilitate, cu subtilitate, ca niște bombe care să-i explodeze în creier, ca un drog care să i se răspîndească în sînge... El asta așteaptă de la o știre, el, consumatorul de știri, cumpărătorul de știri... Un șoc emoțional, o formă de orgasm informațională...

STUDENTÏII: Daaaa... Eric! Eric! Eric!

ERIC: Ce facem, continuăm?

STUDENTÏII: Daaaa...

ERIC: Cursul de jurnalism fără ipocrizie continuă!!

STUDENTÏII: *Yees!!*

ERIC: Exercițiul numărul noi. Cu ce trebuie deschis un jurnal de actualități?

STUDENTÏII: Cu o știre tare!

ERIC: Idioți, cretini, debili! Un buletin de știri trebuie deschis cu o bombă! Cînd începi un jurnal de actualități întîi lansezi o știre-bombă. Pentru că dacă nu

începi cu o bombă, atunci idiotul, cretinul şi debilul de telespectator te zapează cu telecomanda, trece pe alt canal, încearcă alături, te aruncă la pubelă. Când începi un jurnal trebuie să-l prinzi de la bun început de guler pe cretin şi să-l ții lipit de tine, încremenit în fața ta, să-l hipnotizezi din prima... Dacă prima știre din jurnalul tău nu-l hipnotizează, nu-l fidelizează, nu-i ia piuitul, atunci adio, telespectatorul caută ce-i lipsește la concurență...

Toți studenții ridică mîna.

ERIC: Ce-i?

STUDENTŢII (*într-un singur glas*): Şi după știrea-bombă ce punem?

ERIC: După o știre-bombă puneți o știre-mitralieră. Şi după știrea-mitralieră puneți o știre-grenadă. Şi după știrea-grenadă puneți o știre-palmă. Şi după știrea-palmă puneți o știre-trăznet. Şi după o știre-trăznet puneți o știre-horror... Un jurnal ideal trebuie să fie un câmp de luptă, o expediție sîngeroasă, o operațiune de comando. Iar cuvîntul de ordine este MOARTE. Omul care ne privește sau care ne ascultă dimineața are nevoie de *moarte* pentru a-și putea începe ziua... Deci, bandă de hiene, ce trebuie să conțină un buletin de știri ideal?

STUDENTUL 1: Un atac terorist în Irak, în Siria, în Afganistan, în Liban sau...

STUDENTUL 2: Sau și mai bine într-o țară occidentală...

ERIC: Apoi...

STUDENTUL 3: O lovitură de stat, dacă se poate... Sau măcar o manifestație înăbușită în sînge.

ERIC: *Yees*. Apoi...

STUDENTUL 4: O catastrofă naturală, dacă se poate. Tsunami, cutremur de pămînt, inundație, alunecare de teren. Cu morți, bineînțeles...

ERIC: *Bravo, vous êtes les génies de l'info... Et ensuite?*

STUDENTUL 6: O poveste de viol... Sau de pedofilie! Sau de incest. Sau de adulter, cu condiția să aibă rezonanță planetară!

ERIC: *You got it!* Ați înțeles tot.

STUDENTUL 7: O poveste de corupție la înalt nivel. O destituire de președinte. Un *impeachment*.

ERIC: Da, da, da! Jurnalul ideal este atunci cînd din fiecare cuvînt emană moarte, violență, cruzime, barbarie, frison, adrenalină, consternare, indignare, stupefacție, surpriză, silă, murdărie, frică și imoralitate. Ați înțeles tot! Veți fi cei mai buni jurnaliști din lume!

TOȚI STUDENȚII: *Yeees!!*

ERIC: Din acest moment puteți să vă lansați în această profesie.

TOȚI STUDENȚII: *Yeees!!*

ERIC: Pe locuri! (*STUDENTŢII se așază ca sportivi la o probă de alergare.*) Fiți gata! *Go!*

Toți studenții își nesc, fiecare aleargă în altă direcție.

ERIC rămîne singur. În spatele său televizoarele se sting rînd pe rînd.